

בש"פ 6791/17 - מדינת ישראל נגד שמואל יעקב, אמיר עבד אל האדי, גלעד כהן, רונן יחזקאל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6791/17

כבוד השופט נ' הנדל
מדינת ישראל

לפני:
המבקשת:

נגד

- המשיבים:
1. שמואל יעקב
 2. אמיר עבד אל האדי
 3. גלעד כהן
 4. רונן יחזקאל

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין
הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

בשם המבקשת: עו"ד יאיר זילברברג; עו"ד יעל שניידר

בשם משיב 1: עו"ד טליה גרידיש

בשם משיב 2: עו"ד נס אוחנה

בשם משיב 3: עו"ד תמיר סולומון; עו"ד עמית זיו

בשם משיב 4: עו"ד גיל עשת; עו"ד גדעון ויסמן

החלטה

עמוד 1

1. מונחת בפניי בקשה ראשונה להארכת מעצרו של המשיבים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), החל מתאריך 16.9.2017, או עד למתן פסק דין בת"פ 34257-12-16 בעניינם של משיבים 1-2, ת"פ 11215-07-17 בעניינו של משיב 3, ות"פ 34255-12-16 בעניינו של משיב 4, כולם בבית משפט השלום בראשון לציון, לפי המוקדם ביניהם. כדי לאפשר קיום דיונים בעניינם ולנוכח עמדת הסניגורים, התקיימו שני דיונים נפרדים ומעצרו של המשיבים הוארך בהחלטת ביניים עד לתאריך 22.9.2017. משהתקיימו הדיונים, הגיעה עת הכרעה.

2. על פי כתב האישום המתוקן, המשיבים רקמו תכנית שעיקרה מכירת חשבוניות מס פיקטיביות תמורת תשלומי עמלות. משיב 1 הפעיל עשרות חברות שבאמצעותם הופצו החשבוניות הפיקטיביות. במסגרת זאת, משיבים 1, 3-4 שכרו אנשים שהתחזו לבעלי מניות ומורשי חתימה בחברות הקש (להלן: אנשי קש), אשר הדפיסו פנקסי שיקים, פנקסי חשבוניות מס וקבלות על שם החברות המפיצות. משיבים 3-4, בהוראת משיב 1, אף שימשו כאנשי קש בעצמם, ואילו משיב 2 הפיץ מאות חשבוניות פיקטיביות. אנשי הקש מסרו חשבוניות פיקטיביות לחברות אשר רכשו אותן לצורך התחמקות מתשלום מע"מ או מס הכנסה (להלן: החברות המקזזות). במסגרת זו, החשבוניות הפיקטיביות נרשמו בכזב בכרטיסי הנהלת החשבוניות של החברות המקזזות וכנגדן נרשמו תשלומים שבוצעו כביכול בגין העסקאות. תשלומים אלה נפדו במזומן והושבו לחברות המקזזות בניכוי עמלה, שהועברה למשיב 1 ולעתים גם ליתר חברי הקבוצה.

מכתב האישום המתוקן עולה כי המשיבים הפיצו יחדיו למעלה מ-2,400 חשבוניות פיקטיביות בסכום כולל של מעל מיליארד ש"ח, כאשר סכום המע"מ בגינן עומד על למעלה מ-159 מיליון ש"ח.

לנוכח התיאור האמור, מואשמים המשיבים בעבירות רבות לפי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, שעיקרן בעריכת חשבוניות פיקטיביות וסיוע לאחר להתחמק ממס, בנסיבות מחמירות. המשיבים אף מואשמים בריבוי עבירות של שימוש במרמה ערמה ותחבולה כדי לעזור לאחר להתחמק ממס, וכן בהכנת פנקסי חשבוניות ורשומות כוזבים - עבירות לפי פקודת מס הכנסה [נוסח חדש]. בנוסף, משיבים 1, 3-4 מואשמים בקשירת קשר עם אדם לעשות פשע. משיב 1 אף מואשם בריבוי עבירות של זיוף ורישום כוזב במסמכי תאגיד, וכן בעבירות שונות של שיבוש הליכי חקירה ומשפט.

עם הגשת כתב האישום נגד המשיבים, המדינה עתרה למעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. בשלב ראשון המשיבים הסכימו לקיומן של ראיות לכאורה, וכלל המשיבים, פרט למשיב 4, הסכימו כי קיימת מסוכנות שמקימה עילת מעצר בעניינם. בית המשפט הורה על עריכת תסקירים על ידי שירות המבחן בעניינם של המשיבים, שהצביעו על סיכון להמשך התנהגות שולית מצדם. בית המשפט הורה, במועדים שונים, על מעצרו של המשיבים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם, לנוכח המסוכנות הכלכלית הגבוהה שמגלות העבירות שהמשיבים ביצעו לכאורה, ולאחר שהתרשם כי לא ניתן לשחררם לחלופת מעצר.

3. כתיב האישום הוגשו במסגרת שני הליכים - האחד בעניינם של משיבים 1-2 והשני בעניינם של משיבים 3-4. בסוף חודש יוני 2017 פוצל ההליך בעניינם של משיבים 3 ו-4, ועתה מתנהלים הליכים בפני שלושה מותבים: הליך אחד בעניינם של משיבים 1-2, הליך נפרד בעניינו של משיב 3, והליך נוסף נגד משיב 4.

במשפט בעניינם של משיבים 1-2 נתבקשו מספר דחיות לשם הוצאת תעודת חסיון בתיק על ידי המדינה. בנוסף, נערכו שני תיקונים לכתב האישום שעיקרם פירוט והרחבת היקף העבירות שביצעו המשיבים. בין לבין, התחלף ייצוגו של עמוד 2

משיב 2, ובאחרונה, בתאריך 8.9.2017 אף התחלף ייצוגו של משיב 1. דיון תזכורת בעניינם של משיבים 1-2 נקבע לתאריך 15.10.2017 ובו צפויים להיקבע מועדים לשמיעת התיק.

אף המשפט בעניינם של משיבים 3-4 נפתח בבקשת ארכה לשם הוצאת תעודת חסיון. כמו כן, בתחילת ההליך אישר בית המשפט את שחרורם של באי כוח משיב 4 מייצוגו, ובהמשך מונו לו סניגורים מן הסניגוריה הציבורית. בתאריך 25.6.2017 פוצל, כאמור, כתב האישום בעניינם של משיבים 3-4. עניינו של משיב 3 הועבר לגישור, במסגרתו צפויה להתקיים ישיבה בין הצדדים בתאריך 19.9.2017. בעניינו של משיב 4 נקבע דיון בתאריך 1.10.2017 לניהול משפט זוטא בעניין הראיות החסויות.

דיון והכרעה

4. שניים הם השיקולים בבקשה לפי סעיף 62 לחוק המעצרים. האחד, המסוכנות הנשקפת מן הנאשם, שיקול שעיקרו בהגנה על האינטרס הציבורי. השני, קצב ניהול המשפט, שנועד להתחשב בזכויות הנאשם בעודו מוחזק במעצר על אף שחזקת החפות עומדת לו.

נתייחס לכל משיב על פי סדרו. ביחס לכל המשיבים יש משקל לכך כי זו הינה הבקשה הראשונה להארכת מעצרם.

באשר למשיב 1, בהחלטות בעניינו הוא כונה "הקודקוד, היוזם, ההוגה והמבצע" של התכנית העבריינית, וצוין כי העבירות בוצעו על ידו, לכאורה, במקביל לניהול הליך אחר נגדו, שבו לבסוף הורשע. עברו הפלילי מגלה רלוונטיות לענייננו, שכן הוא הורשע לאחרונה, בשנת 2016, בריבוי עבירות של סיוע לקבלת דבר במרמה, זיוף בנסיבות מחמירות, ושימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות, במסגרתן הוא נידון לשלושה חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס. התסקיר שנערך היה שלילי והמליץ נגד שחרורו לחלופת מעצר. שירות המבחן התרשם ממאפיינים של מניפולטיביות והסתרה בהתנהלותו, והעריך כי קיים סיכון להישנות התנהגות עבריינית, אף בהקשר של שיבוש הליכי משפט.

הסניגורית הנוכחית קיבלה על עצמה את המינוי בעניינו רק בעשרה ימים האחרונים. היא העלתה את הטענה שטרם קיבלה את כל חומר החקירה. יש לשאוף לראות את הנולד. דהיינו, יש לערוך כל מאמץ, ובהקדם, כדי שנושא קבלת החומר לא יהווה מכשול להתקדמות בהליך. דיון בעניינם של משיבים 1-2 נקבע לתאריך 15.10.2017, ועל התביעה לנצל את הזמן כדי לסיים את ההליכים המקדמיים. יש לקבוע מועדי הוכחות כפי שניתן, ובהקדם. בחינת התקדמות ההליך, הגם שמבחינה אובייקטיבית היא טעונה שיפור, מובילה למסקנה כי לנוכח מסוכנותו הברורה של משיב 1, דין הבקשה להתקבל.

באשר למשיב 2 - בחינת תוכן האישומים נגדו ומספרם מובילה למסקנה כי הוא עומד בשלב נמוך יחסית בהיררכיה של המשיבים. אולם, נתון זה עשוי להטעות. עולה כי משיב 2 הפיץ, לכאורה, מאות חשבוניות פיקטיביות בסכום כולל של מעל 157 מיליון ש"ח, שסכום המע"מ בגינן עומד על מעל 22 מיליון ש"ח. שירות המבחן העריך כי קיים סיכון להמשך התנהלות שולית מצדו ולהפרת תנאים מגבילים, בין היתר לנוכח רקע התמכרותי בעניינו. לכך יש להוסיף את עברו הפלילי המכביד, הכולל ארבע הרשעות בין השנים 2008-2015 בגין ביצוע עבירות סמים, אלימות, הפרת הוראה חוקית

ובריחה ממשמורת חוקית. עבירות אחרונות אלה רלוונטיות לאמון שניתן לייחס למשיב 2 בעת שנשקלת חלופת מעצר בעניינו.

אשר לקצב ניהול המשפט - אף ייצוגו הוחלף לאחרונה, בחודש יוני. גם כאן נראה שנכון לייעל את המשפט. בהינתן המספר הגבוה של העדים הצפויים להעיד, יהיה צורך, כאמור, לקבוע מועדים רבים לשמיעת ראיות.

משפטו של משיב 3 מתנהל בנפרד. התסקירים בעניינו לא המליצו על שחרורו לחלופת מעצר לנוכח נתוני האישיים, בדגש על מצבו ההתמכרותי. עברו הפלילי - הגם שאינו מכביד בהשוואה ליתר הנאשמים - כולל עבירות מתחום הזיוף והמרמה. עניינו נדחה לגישור, וזאת בהסכמת המשיב. ככל שהצדדים מעוניינים לבחון אפשרות זו ואם נראה כי יש סיכוי להגיע להסדר, הדבר עשוי להיות רצוי. ואולם, אם מתברר כי אין הסכמה או אפשרות מעשית לכך, אף כאן יש לקבוע מועדי הוכחות רבים כדי להניע את גלגלי שמיעת הראיות.

משיב 3 התייחס לבעיה רפואית. לא השתכנעתי שיש בכך כדי להביא לשחרורו, אך זכאי כמובן הסניגור להגיש עתירה מתאימה, היה ומשיב 3 אינו מקבל את הטיפול הראוי. אף אם על פי העובדות, המסוכנות של משיב 3 אינה בדרגה של משיב 1, היא הינה גבוהה. הוא היה בלב קשירת הקשר בתכנית לביצוע עבירות מס בסכומים אדירים. עניין זה צוין כדי ללמד על התכונן בביצוע העבירות והקושי הלכאורי לסמוך על המשיב כי יכבד את תנאי השחרור.

אחרון, משיב 4. התסקירים הצביעו על סיכון משמעותי להישנות התנהגות שולית, ואף הביעו ספק ביחס ליכולתו להיענות לסמכות מפקחיו או להוראות בית המשפט. עברו הפלילי מכביד וכולל עבירות רכוש, זיוף, מרמה ואליומות. ערכאה קמא אף ציינה כי ריבוי ההרשעות מלמד על היותו "שור מועד" אשר שב ומזיק לחברה'. חלקו בפרשה דומה לחלקו של משיב 3 מבחינת מספר האישומים, והוא אף עולה על חלקו של משיב 3 מבחינת היקף העבירות. כך, משיב 3 הפיץ, לכאורה, חשבוניות פיקטיביות בסכום של 90 מיליון ש"ח, שסכום המע"מ בגינן עומד על למעלה מ-13 מיליון ש"ח, בעוד שמשיב 4 מואשם בהפצת חשבוניות בסכום של כ-667 מיליון ש"ח, שסכום המע"מ בגינן עומד מעל ל-99 מיליון ש"ח. יש להתייחס בעניינו של משיב 4, כמו גם ביחס למשיבים האחרים, למשך הזמן בו פעל - כשנתיים - תוך שהוא מפעיל גורמים אחרים.

משפטו של משיב 4 מתקדם במובן זה שבעוד כשבועיים צפויה להתחיל שמיעת ראיות במשפט זוטא. ביחס למשיב זה יש להדגיש שהתמונה הכוללת מערערת את מידת האמון שניתן להעניק לו במילוי תנאי השחרור.

עניין המסוכנות רלוונטי לכלל המשיבים. עסקינן במקרה קצה מבחינת היקף וחומרת עבירות המס, והכוונה הנלווית להם. לא ניתן להתעלם מן התחכום, התעוזה והיקף העבירות שהוכחו לכאורה. לכן - המסוכנות משמעותית. לא הוצגה על ידי המשיבים חלופה שהתקבלה. במכלול, הכף נוטה אל עבר קבלת הבקשה.

להשלמת התמונה יצוין כי חלק מהמשיבים הודיעו שיתכן ויגישו בקשות לעיון חוזר בהחלטות ערכאה קמא - חלק בדבר הראיות החדשות שהתגלו לטענתם, וחלק לגבי חלופות מעצר. בכל אלה, כמובן, אינני מביע עמדה.

5. המסגרת תואמת את ההכרעה. המדינה עמדה בנטל המוטל עליה בבקשה זו. צודקים הסניגורים כי המשפטים עשויים לקחת זמן רב, בהינתן מספרם הרב של העדים שצפויים להעיד, כתוצאה מהיקף העבירות. על השופטים שבפניהם מתנהלים ההליכים בעניינם של המשיבים השונים לעשות מאמץ להקציב תאריכים כנדרש לשמיעת הראיות. ככל שהדבר רלוונטי, והוא אכן רלוונטי, יש לסיים בהקדם את ההליכים השונים הנוגעים בקבלת ראיות וכדומה, וזאת כדי להתקדם אל עבר שמיעת הראיות בצורה אינטנסיבית.

6. סוף דבר, הבקשה מתקבלת. הנני מורה על הארכת מעצרו של המשיבים ב-90 ימים החל מתאריך 16.9.2017 או עד למתן פסק דין בת"פ 34257-12-16 בעניינם של משיבים 1-2, ת"פ 11215-07-17 בעניינו של משיב 3, ות"פ 34255-12-16 בעניינו של משיב 4, כולם בבית משפט השלום בראשון לציון, לפי המוקדם ביניהם.

ניתנה היום, כ"ח באלול התשע"ז (19.9.2017).

שׁוֹפֵט